

Ta reda på mer
om yrken och
arbetsmarknaden
i ditt län.

JOBBMÖJLIGHETER

i Dalarnas län 2019

Många lediga jobb

Här kan du läsa om jobbmöjligheterna i Dalarnas län under det kommande året. Det är faktiskt lättare att få jobb i Dalarna än på många andra håll i Sverige. Det skapas nya jobb i länet och det behövs väldigt många för att ersätta alla dem som går i pension.

ARBETSLIVSERFARENHET GER MÖJLIGHETER TILL JOBB

2019 blir, liksom de två senaste åren, ett bra år på Dalarnas arbetsmarknad. Många företag växer och behöver nyanställa, men det gäller att ha rätt utbildning eller arbetslivserfarenhet för att uppfylla de krav som ställs.

Utöver nyanställningar behöver Dalarna många som ska fylla luckorna efter alla dem som går i pension under året och lämnar arbetsmarknaden.

När arbetsgivare letar efter någon som ska ta över en arbetsuppgift har de ofta mer bråttom än vid nyanställningar eftersom produktionen ska löpa på. Därför är det bra att vara förberedd på arbetslivet genom en yrkesinriktad utbildning på gymnasiet, en eftergymnasial utbildning på högskola, universitet eller yrkeshögskola eller ha erfarenhet från arbetsmarknaden.

Arbetsuppgifter som inte kräver någon utbildning eller erfarenhet blir allt färre. Många arbetstagare som går i pension har under många år utfört arbetsuppgif-

ter där det idag behövs mer omfattande utbildning. På hela arbetsmarknaden i länet önskar många arbetsgivare att de nya arbetstagarna ska ha en högre utbildning än de som lämnar arbetsplatsen.

Dina möjligheter till jobb ökar om du har körkort och tillgång till egen bil. Olika typer av licenser och certifikat behövs också inom industrin, inom data och teknik samt inom transportbranschen. Jobbmöjligheterna ökar om du har de yrkesbevis som krävs.

Kunskaper i svenska är ett måste för nästan alla jobb. Man måste kunna förstå instruktioner och säkerhetsföreskrifter och kunna rapportera på svenska. I de stora multinationella företagen kan arbetspråket vara engelska och då måste man behärska det. Ofta efterfrågas också språkkunskaper i tyska och franska, framför allt inom turistnäringen. Det blir allt viktigare att behärska våra invandrarspråk om du vill jobba inom vård och omsorg.

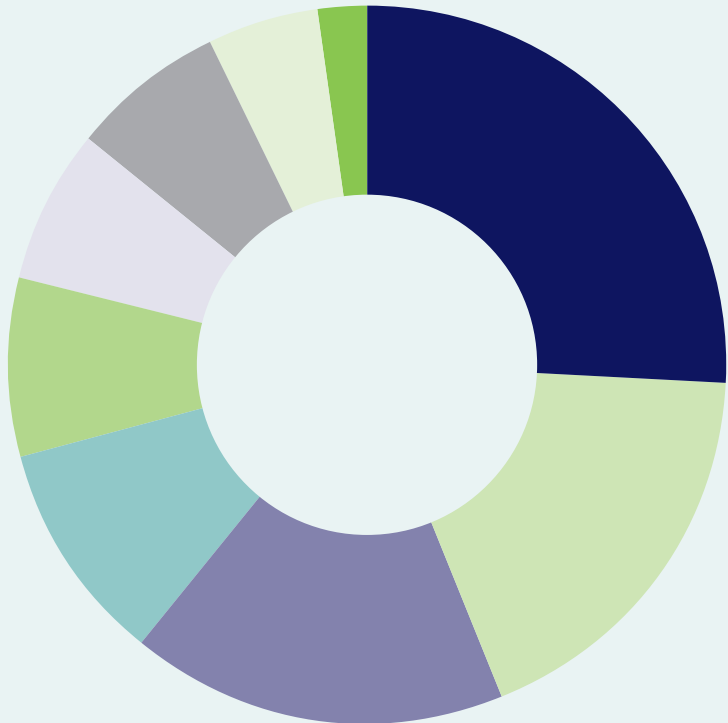
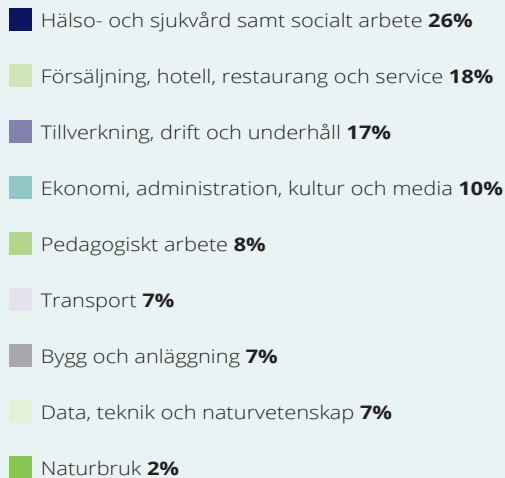
KORT OM JOBBMÖJLIGHETER 2019

Materialet vi presenterar här baseras på Arbetsförmedlingens intervjuundersökning hösten 2018. Representanter för arbetsställen inom näringslivet, kommuner, landsting samt inom staten har tillfrågats. De privata företag som intervjuas är ett urval från Statistiska centralbyråns (SCB) företagsregister. Listorna med yrken visar Arbetsförmedlingens bedömning av arbetsmarknadsläget för hösten 2019.

Här arbetar flest idag

Diagrammet visar hur alla anställda i Dalarnas län fördelar sig mellan olika yrkesområden. Vård och omsorgssektorn, handel och service, hotell och restaurang samt industri och teknik är de största branscherna i Dalarnas län och här kommer också de flesta jobbmöjligheterna att finnas under året.

ANDELEN ANSTÄLLDA PER YRKESOMRÅDE I DALARNAS LÄN

Andelen anställda per yrkesområde 2016, Dalarnas län, 16-64 år. Chefer, militärer och anställda där uppgift om yrke saknas ingår inte i siffrorna. Källa: SCB.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD, SOCIALT ARBETE

För dig som vill arbeta inom vården är jobbmöjligheterna stora.

Under många år framöver kommer medarbetare att lämna sina jobb för att gå i pension samtidigt som det behövs allt fler som arbetar inom detta område. Antal äldre som behöver omsorg ökar samtidigt som befolkningen i Dalarna växer, vilket medför att alltfler människor har behov av vård, skola och social service.

På sjukhus och vårdcentraler finns det mycket goda jobbmöjligheter för läkare och sjuksköterskor, framför allt för dig som är specialistutbildad. Bland yrken som enbart kräver gymnasieutbildning är det bra att ha kunskaper inom äldreomsorg, psykiatri och demensvård. Dessutom utökas dina möjligheter till arbete om du har körkort.

Det stora antalet nyanlända som kommit till Dalarna har ökat behovet av personal inom socialt arbete. Som socialsekreterare eller kurator bör du ha en bakgrund som socionom eller annan beteendevetenskaplig utbildning. I arbetet ingår att du är intresserad av människor och har förmåga att sätta sig in i andras

livssituation samt att du i vissa yrkesroller har förmåga att fatta svåra beslut.

Inom tandvården är jobbmöjligheterna stora, framför allt för dig som är utbildad till tandläkare, tandhygienist eller tandsköterska. Dina jobbchanser ökar om du är bra på att dokumentera, har goda språkkunskaper och förmåga att skapa goda relationer.

I Dalarnas län behövs fler receptarier och apotekare. Receptarier ansvarar för att kunderna får rätt läkemedel och kunskap om hur läkemedlen ska användas. För att få arbeta som receptarie krävs eftergymnasial utbildning.

Om du är intresserad av att arbeta som personlig assistent är det viktigt att ha en personlig lämplighet gentemot assistansanvändare, fysisk och psykisk styrka samt att kunna hantera personlig integritet och sekretess. Du ökar dina möjligheter att få arbete inom yrket om du har kunskap om olika former av funktionsnedsättningar och har en grund inom gymnasieskolans inriktning mot vård och omsorg eller barn och fritid. Körkort och gärna tillgång till bil är en stor fördel.

Goda jobbmöjligheter: apotekare, arbetsterapeuter, barnmorskor, barnskötare, grundutbildade sjuksköterskor, kuratorer, läkare, psykologer, receptarier, röntgensjuksköterskor, sjukgymnaster, specialistsjuksköterskor, tandhygienister, tandläkare, tandsköterskor, undersköterskor, veterinärer

Medelgoda jobbmöjligheter: biomedicinska analytiker, personliga assistenter, vårdbiträden

Mindre goda jobbmöjligheter: Vårdare och boendestödare

FÖRSÄLJNING, HOTELL, RESTAURANG OCH SERVICE

Besöksnäringen är stor i Dalarnas län och kraven för att jobba i branschen är ganska höga. Jobbmöjligheterna är goda för kockar i fjällen. Har du kompetenser som mästarbrev, vinkunskap, samarbetsförmåga, organisationsförmåga och är beredd att jobba på oekvåma arbetstider är det lätt att få jobb. Som servitör och receptionist bör du också ha goda språkkunskaper. I fjällvärlden ordnar arbetsgivarna ibland möjligheter till boende.

Som butikssäljare kan det vara lite svårare att få jobb då det är stor konkurrens om jobben. Har du en gymnasieutbildning riktad mot branschen, språkkunskaper och datorvana så finns det goda möjligheter till jobb. Städare har goda möjligheter till jobb i fjällvärlden, men bör då ha utbildning, helst körkort och gärna bil. I många serviceyrken förekommer också krav på att man ska vara ostraffad.

Goda jobbmöjligheter: bartendrar, fastighetsmäklare, företagssäljare, hovmästare och servitörer, kockar och källskänkor, restaurang- och köksbiträden, städare

Medelgoda jobbmöjligheter: banktjänstemän, fotterapeuter, frisörer, massörer och massageterapeuter, väktare och ordningsvakter

Mindre goda jobbmöjligheter: kassapersonal, pizzabagare, restaurang- och köksbiträden

EKONOMI, ADMINISTRATION, KULTUR OCH MEDIA

Många yrken inom detta yrkesområde har en koppling till industrin. Efterfrågan kvarstår under 2019, men ersättningsrekryteringarna är inte lika många som i andra branscher då det är fler yngre som jobbar inom branschen. Inom vården har medicinska sekreterare goda jobbmöjligheter och här behövs utbildning specifikt anpassad för yrket, dvs yrkeshögskoleutbildning.

För att jobba med ekonomi är det en fördel med eftergymnasial utbildning och kompetenser som rådgivning, budget och kreditbedömning. Det är också en fördel att kunna hantera logistik och inköp.

För att jobba som tolk krävs att du är bra på både svenska och ett annat språk, exempelvis arabiska eller tigrinja. Du bör vara auktoriserad om du ska jobba inom offentlig sektor.

Inom kultur och media är det hårdare konkurrens om jobben och det blir allt ovanligare med tillsvidareanställningar. Du bör vara beredd att tidvis jobba som freelancer.

Goda jobbmöjligheter: löne- och personaladministratörer, medicinska sekreterare och vårdadministratörer, personal- och hr-specialister, redovisningsekonomer

Medelgoda jobbmöjligheter: försäkringssäljare och försäkringsrådgivare, informatörer, kommunikatörer och PR-specialister, jurister, revisorer, skolassistenter, socialförsäkringshandläggare, tolkar

Mindre goda jobbmöjligheter: fotografer, grafisk formgivare, journalister, kontorsassistenter och sekreterare, kontorsreceptionister, telefonister

TILLVERKNING, DRIFT OCH UNDERHÅLL

Många arbetsgivare inom industrin behöver nyrekrytera personal under 2019. Dessutom är behovet av att ersätta dem som går i pension stort. Många industri-företag i Dalarna har haft svårt att hitta rätt kompetens till de lediga jobben under de senaste åren. Kompetenskraven förändras och förskjuts allt mer från enklare jobb mot specialiserade, som ofta kräver mer utbildning eller lång arbetslivserfarenhet.

För dig som vill jobba inom industrin är det två generella kompetenser som är viktiga. Den ena är processförståelse, att ha kunskap om eller förståelse för hur en tillverkningsprocess ser ut. Den andra är operatörskompetens. Det innebär att du bör ha åtminstone grundläggande kunskap om programmering av maskiner i en processtyrd tillverkning.

Andra viktiga kompetenser är kunskaper i hydraulik och pneumatik, ritningsläsning och sinne för teknik och design. Det finns också en stor efterfrågan på plats- och driftschefer inom industrin. Där behövs

en grundläggande teknisk utbildning i kombination med en god social kompetens.

Inom massa- och pappersindustrin och stålverken är utsikterna under 2019 goda, men även här försvinner de enklare jobben. En yrkesinriktad gymnasieutbildning är numera minimikrav, alternativt arbetslivserfarenhet från motsvarande arbetsuppgifter. Sågverken är idag en processindustri och där finns knappt några manuella jobb kvar.

Som installationselektriker förväntas du vara färdigutbildad för att få jobb. För en lärling kan situationen vara svårare.

Goda jobbmöjligheter: distributionselektriker, drifttekniker vid värme- och vattenverk, finmekaniker, industrielektriker, installations- och serviceelektriker, lackerare och industrimålare, maskinsnickare och maskinoperatörer inom träindustri, maskinställare och maskinoperatörer inom metallarbete, motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer, processoperatörer trä- och pappersindustri, slaktare och styckare, svetsare och gasskärare, tunnplåtslagare, underhållsmekaniker och maskinreparatörer

Medelgoda jobbmöjligheter: elektronikreparatörer och kommunikationselektriker, fin-, inrednings- och möbelsnickare, maskinoperatörer livsmedelsindustri, smeder

Mindre goda jobbmöjligheter: vaktmästare

PEDAGOGISKT ARBETE

I hela Sverige saknas tiotusentals behöriga lärare idag. Jobbmöjligheterna för lärare i Dalarna är mycket goda, men yrket kräver eftergymnasial utbildning. Många lärare går också i pension snart och då behövs ännu fler utbildade lärare.

För att bli lärare utbildar du dig inom universitet och högskolor, kraven varierar beroende på vilken nivå du vill undervisa på och i vilka ämnen. Är du förskollärare eller grundskollärare så finns det gott om lediga tjänster att söka. Efterfrågan på gymnasielärare inom matematik, språk och naturvetenskapliga ämnen är också särskilt god.

För att få tillsvidareanställning och sätta betyg som lärare krävs att du har en lärarlegitimation. Om du har en lärar- eller förskollärarexamen kan du ansöka om legitimation hos Skolverket. Det gäller även om du har en utländsk examen. I vissa fall kan du ha rätt till behörighet som lärare även om du inte har lärar- eller förskollärarexamen. I regel krävs behörighetsgrundande högskolestudier men det finns möjlighet att genom

övergångsregler komplettera legitimationen med äldre högskoleutbildning och undervisningserfarenhet. Skolverket har mer information om detta på sin hemsida.

Lärare med kompetens i svenska som andraspråk eller svenska för invandrare behövs på grund av tillskottet av nyanlända personer i länet. Behov av elevassistenter som hjälper elever som behöver stöd för att kunna följa med i undervisningen finns också. I arbetet krävs kunskaper om hur olika funktionsnedsättningar kan påverka elevens lärande och hur du kan hjälpa dem.

Goda jobbmöjligheter: fritidspedagoger, förskollärare, grundskollärare, gymnasielärare, lärare i yrkesämnen, speciallärare och specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare, universitets- och högskolelärare

Medelgoda jobbmöjligheter: elevassistenter

DATA, TEKNIK OCH NATURVETENSKAP

Behovet av kompetens inom it är stort i Dalarna, framför allt inom yrken som testledare, mjukvaru- och systemutvecklare samt it-arkitekter. Detta beror på att det finns flera stora arbetsgivare som har hög it-intensitet inom sina verksamheter. Har du utbildning och skaffar dig erfarenhet via arbetsgivare där du exempelvis skriver ett examensjobb så är dina möjligheter till arbete mycket goda. Den vanligaste utbildningsbakgrunden är oftast en högskoleutbildning med datainriktning, till exempel en systemvetenskaplig utbildning eller någon civilingenjörsutbildning med datainriktning. Även om it är den vanligaste bakgrunden kan annan tidigare erfarenhet, som exempelvis civilekonom och projektledning, vara lämplig.

Många yrken inom it förutsätter att du har en legitimation för att jobba med utveckling av program och programvaror. Licenserna blir snabbt gamla och kan behöva förnyas regelbundet. Det kan kosta ganska mycket att skaffa sig nya licenser om du inte har en arbetsgivare som står för kostnaderna.

Efterfrågan på ingenjörer och civilingenjörer inom elektroteknik, maskinteknik, logistik och produktionsplanering är stor. Dalarnas industrier behöver nyutbildade ingenjörer då många inom denna yrkesgrupp kommer att gå i pension och behöver ersättas. Gemensamt för ingenjörer är att de på olika sätt arbetar med teknisk utveckling. Till exempel kan du arbeta med att ta fram nya produkter eller vidareutveckla befintliga, göra produktionen mer effektiv och skapa nya sätt att kommunicera. Väljer du att utbilda dig till ingenjör har du mycket goda möjligheter till arbete.

Förenklat kan man säga att högskoleingenjörsutbildningen är mer praktisk och erbjuder en snabbare väg ut i arbetslivet än civilingenjörsutbildningen, som är mer teoretisk och går på djupet i fler ämnen.

Goda jobbmöjligheter: arkitekter och lantmätare, civilingenjörer och ingenjörer inom elektroteknik, industri, kemi och kemiteknik, logistik och produktionsplanering samt maskinteknik, mjukvaru- och systemutvecklare, systemanalytiker och it-arkitekter, systemförvaltare, systemtestare och testledare

Medelgoda jobbmöjligheter: fastighetsförvaltare, tandtekniker och ortopedingenjörer, supporttekniker it, systemadministratörer

BYGG OCH ANLÄGGNING

I Dalarnas län jobbar många inom bygg och anläggning. Av femton kommuner i länet har tretton en högre sysselsättning inom byggbranschen än hela landet i genomsnitt. Under 2019 väntas en lugnare byggarbetsmarknad, men efterfrågan på personal blir fortsatt stor.

Anläggningsarbetare, anläggningsmaskinförare och snickare är särskilt eftertraktade i år. Detta beror på några större projekt, som till exempel flygfältsbygget i norra Dalarna. Även saneringsarbetare kommer det att vara efterfrågan på.

Inom byggbranschen är det lättast att få jobb om du har en utbildning och/eller erfarenhet från yrken som räknas som särskilt viktiga för att företag inom branschen ska kunna bedriva sin verksamhet, som exempelvis ingenjör. Yrkesbevis är viktigt i branschen och annat som kan öka möjligheterna till jobb är att vara serviceinriktad, ha körkort och god grundfysik.

Bedömningen i tabellen avser personer med yrkesbevis.

Goda jobbomöjligheter: anläggningsarbetare, anläggningsmaskinförare, betongarbetare, byggnads- och ventilationsplåtslagare, civilingenjörsyrken inom bygg och anläggning, golvläggare, grovarbetare inom bygg och anläggning ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning, kyl- och värmepumpstekniker, murare, målare, ställningsbyggare, takmontörer, träarbetare och snickare, vvs-montörer

TRANSPORT

Efterfrågan på transporttjänster ökar hela tiden, inte minst till följd av en ökad e-handel. Samtidigt är efterfrågan på ersättningspersonal på grund av pensionsavgångar omfattande i Dalarnas län.

Persontransporter är bland annat en del av Dalarnas turistnäring. Det är därför stora variationer i efterfrågan på förare, både lokalt och över tid. Under vintersäsongen är jobbmöjligheterna mycket goda för taxiförare i fjällen och för bussförare året om i hela länet.

Både för persontransport och godstransport är det viktigt att ha de behörigheter som krävs. Du ökar dina möjligheter med yrkesbevis (YKB) och ofta behövs andra certifikat som farligt gods, truckkort, utbildning för kyltransporter och liknande.

Som förare av godstransport kan det krävas att du övernattar på annan ort i veckorna och ofta ingår krav på att jobba kvällstid. Du behöver också god lokalkännedom och ska klara av ekonomisk och miljövänlig körning.

Goda jobbomöjligheter: bussförare, lastbilsförare, lokförare, transportledare och transportsamordnare, tågvärdar och ombordansvariga

Medelgoda jobbomöjligheter: reklamutdelare och tidningsdistributörer, taxiförare

NATURBRUK

Naturbruket, eller jord- och skogsbruket, är en liten bransch i Dalarna men viktig med tanke på råvara till trä- och pappersindustrin och för livsmedelstillgången. Den har omkring 3 000 sysselsatta. I Dalarna finns drygt 400 jord- och skogsbruksföretag med anställd personal.

Efterfrågan på råvara till trä- och pappersindustrin är fortsatt stabil, men priset på virke avgör var avverkning sker. Vintern 2017-2018 ställde till med stora problem för transporter av virke från skogen på grund av det stora snödjupet och skogsbränderna sommaren 2018 spädde på problemen. Tidvis har det därför varit brist på timmer till industrin.

Under 2019 finns goda jobbmöjligheter framför allt för maskinförare. Trots att det är viss konkurrens om jobben som skogsmaskinförare, varierar jobbmöjligheterna beroende på maskintyp. Det är lättare att få jobb

om man kan hantera en skördare och har erfarenhet av att jobba med den. Jordbruks- och skogsmaskiner blir allt mer tekniskt avancerade, vilket ställer högre krav på tekniskt kunnande.

För att få jobb som skogsmaskinförare bör du vara tekniskt allsidig och ha kunskaper i hydraulik, pneumatik och ekologisk avverkning och du måste räkna med mycket ensamarbete.

Goda jobbmöjligheter: förare av jordbruks- och skogsmaskiner

Medelgoda jobbmöjligheter: trädgårdsanläggare, uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur, växtodlare och djuruppfödare med blandad drift

Mindre goda jobbmöjligheter: odlare av jordbruksväxter, frukt och bär, skogsarbetare

Vilket yrke väljer du?

På Arbetsförmedlingens webbplats finns mer information om yrken. I Hitta yrken hittar du yrkesbeskrivningar och intervjuer med folk som jobbar i

olika yrken. Det finns också fler än 160 korta yrkesfilmer där olika människor själva beskriver sitt yrke.

www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Valj-yrke/Hitta-yrken

”Det ger så mycket att få vara med i barnens utveckling.”

Simon Melin, förskollärare

”Jag skulle nästan vilja hävda att elektriker är den ultimata hantverkaren”

Linda Johansson, installationselektriker

Låt Yrkeskompassen vägleda dig

I Yrkeskompassen finns prognoser om framtidsutsikter för närmare 200 yrken. Där kan du se hur arbetsmarknaden ser ut på ett och fem års sikt för de yrken som intresserar dig.

Det finns prognoser för hela landet och på regional nivå. Här kan du jämföra vilka yrken som har de bästa framtidsutsikterna!

www.arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen

Så förbättrar du dina möjligheter att få jobb...

Du kan till exempel läsa in en gymnasiekompetens eller vidareutbilda dig.

Arbetsförmedlingen kan också hjälpa dig att förbättra dina chanser att få ett arbete.

Med hjälp av oss får du reda på var jobben finns i hela landet.

Läs mer om jobbmöjligheterna i Yrkeskompassen på www.arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen.

Yrkeskompassen informerar dig om möjligheten att få jobb inom olika yrken på upp till fem års sikt.

Vi beskriver i vilken riktning utvecklingen är på väg när det gäller chanserna att hitta ett jobb.

För den som ska välja utbildning eller yrke är det, förutom intresse och fallenhet, även viktigt att ta hänsyn till jobbmöjligheterna.

Prognoserna över jobbmöjligheterna i olika yrken kan därför ge en god vägledning inför framtida yrkes- och utbildningsval. Ingen kan dock exakt veta hur jobbmöjligheterna ser ut i framtiden.

På arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Valj-yrke/Hitta-yrken kan du ta reda på mer.

Här finns filmer och artiklar som beskriver olika yrken.

Du har också möjlighet att få vägledning i ditt arbetssökande och utbildningsval.

Ring oss på 0771-416 416 och prata med en arbetsförmedlare eller kontakta din lokala arbetsförmedling.

Arbetsförmedlingens informationsmaterial kan du beställa i alternativa format på arbetsformedlingen.se/alternativaformat.